

IHMISKAUPAN UHRIEN **AUTTAMISJÄRJESTELMÄ**

PUOLIVUOTISKATSAUS

1.1.—30.6.2021

Kaikille avoimia ihmiskauppakoulutuksia!

Ensimmäinen työelämävalmennus ihmiskaupasta selviytyneille alkaa syksyllä

Tilastot alkuvuodelta 2021

SISÄLLYSLUETTELO

Aluksi: Jos muistat vain yhden asian koulutuksesta, muista tämä	3
Ihmiskaupan uhreille tarkoitetut työelämävalmennukset alkavat.....	4
Hyväksikäyttö riskialoilla jatkuu - auttamisjärjestelmän tilastot 1.1. - 30.6.2021	5
Hakemukset ja uudet asiakkaat tilastoina	6
Suomessa hyväksikäytetyt uudet asiakkaat	10
Auttamisjärjestelmän kaikki asiakkaat 30.6.2021	10
Ei oppi ojaan kaada—ihmiskauppakoulutusta kaikille	12
Auttamisjärjestelmän henkilökunta.....	14
Yhteystiedot.....	14

ALUKSI:

JOS MUISTAT VAIN YHDEN ASIAN KOULUTUKSESTA, MUISTA TÄMÄ

Koulutusta ihmiskaupan uhrien tunnistamisesta, kohtaamisesta ja auttamisesta tarvitaan nyt monella alalla.

Ihmiskaupan ja sen lähirikosten uhreja voivat kohdata muun muassa esitutkintaviranomaiset, sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset, työsuojelutarkastajat, turvallisuus- ja rikosseuraamusalan ammattilaiset, ilmailualan ammattilaiset ja Ruokaviraston tarkastajat.

Moni ammattilainen voi ajatella, ettei ihmiskaupan tunnistaminen liity hänen työhönsä millään lailla. Koulutuksen jälkeen ajatukset ovat lähes poikkeuksetta muuttuneet: kuuluuhan se.

Moni koulutukseen osallistunut kertoo jälkeen päin, että on itse asiassa jo havainnut työssään jotain ihmiskauppaan liittyvää, muttei ole osannut tunnistaa sitä juuri ihmiskaupaksi.

Mitä useammat silmäparit osaavat havaita viitteitä ihmiskauppaan tai muunlaiseen hyväksikäyttöön, sitä parempi mahdollisuus tällaisten rikosten uhreilla on irtautua tilanteestaan ja saada apua. Ja sitä todennäköisemmin myös rikoksiin

syyllystyneet saadaan edesvastuuseen.

Ihmiskaupan ja sen lähirikosten entistä laajemmasta tunnistamisesta hyötyy koko yhteiskunta.

Auttamisjärjestelmän työntekijöillä on vuosien kokemus kouluttamisesta. Ohjaus ja neuvonta kuuluu jokaisen auttamisjärjestelmän tiimiläisen päivittäiseen työhön.

Ihmiskauppa ja uhrien auttaminen voi tuntua monimutkaiselta kokonaisuudelta, eikä koko koulutuksen sisältöä voi eikä tarvitsekaan muistaa. Ja jos koulutuksesta muistaa vain yhden asian,

auttamisjärjestelmän tiimi toivoo sen olevan tämä: ota yhteyttä auttamisjärjestelmään matalalla kynnyksellä.

Auttamisjärjestelmä neuvoo ja auttaa pohtimaan, olisiko soittajan kohtaama ilmiö ihmiskaupaa. Puhelimessa voidaan käydä läpi eri vaihtoehtoja mahdollisen uhrin auttamiseksi. Tiimi auttaa vastaamaan jokaiseen ihmiskauppaan liittyvään kysymykseen.

Lue lisää koulutuksista sivuilta 12-13.

Moni ajattelee, ettei ihmiskaupan tunnistaminen liity hänen työhönsä mitenkään. Koulutuksen jälkeen käsitys muuttuu.

IHMISKAUPAN UHREILLE TARKOITETUT TYÖELÄMÄVALMENNUKSET ALKAVAT

Ensimmäinen työelämävalmennus on suunnattu miehille. Loppuvuodesta vuorossa on naisten ryhmä. Valmennus kestää 10 viikkoa. Kuvituskuva.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Työelämävalmennuksissa painostetaan uhrien yksilölliseen työelämätukeen

Ihmiskaupan uhreille tarkoitettujen työelämävalmennuksien alkaminen aloitettiin tammikuussa miehille tai miehiksi itsensä identifioivien ryhmällä. Valmennukset toteutetaan kymmenen viikon mittaisina kokonaisuuksina, joiden aikana keskitytään erityisesti yksilöiden työelämätarpeisiin.

Yhteistyötä valmennuksen järjestämisessä tehdään Rikosuhripäivystyksen ja Monika-Naiset ry:n kanssa. Myös työ- ja elinkeinotoimistot ja kuntien työllisyystoimijat on pyritty saamaan mukaan varhain.

Työelämävalmennukset ovat hyvässä vaiheessa. Valmennukset on suunniteltu valmiiksi ja ensimmäiseen valmennukseen on saatu 5-8 osallistujaa. Määrä on sopiva siihen, että pystymme antamaan osallistujille mahdollisimman yksilöllistä ohjausta ja tukea työelämätaitojen parantamiseksi ja reiluun työelämään kiinni pääsemiseksi valmennusten aikana sekä niiden loputtua, kertoo projektipäällikkö **Veikko Mäkelä**.

Valmennukset sisältävät lisäksi ryhmätoimintaa, joka koostuu osallistujien arjenhallintataitojen tukemisesta, IT-taitojen ja suomen kielen kehittämisestä sekä työelämään orientoivista luennoista. Osallistu-

jien kanssa käydään läpi muun muassa työelämän oikeuksia, työnhaikua ja tuetaan heitä verkostojen rakentamisessa. Valmennuksia järjestetään hankkeen aikana yhteensä neljä kappaletta. Seuraava ryhmä on suunnattu naisille.

IKUT-hanke saa tukea Euroopan sosiaalirahastosta (ESR). Rahoituksen myöntää Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Lisätietoja hankkeesta:

Projektipäällikkö Veikko Mäkelä,
puh : 0295 463 171
@: etunimi.sukunimi@migri.fi

Auttamisjärjestelmän
tilastot 1.1. - 30.6.2021

HYVÄKSIKÄYTTÖ RISKIALOILLA JATKUU

Suomessa havaittiin jälleen erityisesti ravintola- ja siivousalalla tapahtuvaa hyväksikäyttöä. Kuvituskuva.

Auttamisjärjestelmään on alkuvuodesta 2021 otettu 109 uutta asiakasta, joiden auttamisjärjestelmä arvioi mahdollisesti joutuneen ihmiskaupan uhriksi. Heistä 45 on voinut joutua ihmiskaupan tai sen lähirikoksen uhriksi Suomessa. 64 asiakasta oli hyväksikäytetty ulkomailla.

Yleisimmin auttamisjärjestelmään otettu henkilö oli joutunut pakko-työhön tai muunlaisen työvoiman hyväksikäytön kohteeksi (57 henkilöä). Seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi uusista asiakkaista oli joutu-

nut 28 ja pakkoavioliittoon 19. Rikollisessa toiminnassa hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi oli joutunut kolme henkilöä.

109 ihmiskaupan uhrin lisäksi auttamisjärjestelmän asiakkaaksi otettiin heidän 22 alaikäistä lastaan.

Riskialat edelleen esillä

Suomessa pakkotyön tai muunlaisen työvoiman hyväksikäytön uhriksi oli joutunut 22 henkilöä.

Hyväksikäyttöä havaittiin edelleen erityisesti jo tutuilla riskialoilla ravintola- ja siivousalalla. Yksittäisiä

hyväksikäyttötapauksia havaittiin kuitenkin myös muilla aloilla.

Seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän ihmiskaupan uhriksi Suomessa joutunutta (13 henkilöä) oli yleisimmin hyväksikäytetty prostituutiossa.

Kolme henkilöä oli joutunut Suomessa rikollisessa toiminnassa hyväksikäytetyksi.

Tunnistavia tahoja useita

Suomen ulkopuolella ihmiskaupan uhriksi joutuneen henkilön ohjasi auttamisjärjestelmään yleisimmin Maahanmuuttovirasto. Suomessa

hyväksikäytetty henkilö taas pääsi avun piiriin yleisimmin Rikosuhripäivystyksen ohjaamana tai oman yhteydenottonsa perusteella.

Mahdollisia ihmiskaupan uhreja ohjasi auttamisjärjestelmän palveluihin yhteensä 19 eri organisaatiota.

Esityksiä henkilön ottamiseksi auttamisjärjestelmään vastaan otettiin alkuvuodesta 147, mikä on noin 16 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Ilman oleskeluoikeutta

Alkuvuodesta 2021 auttamisjärjestelmä auttoi kahdeksaa Suomessa ilman laillista oleskeluoikeutta oleskelevaa henkilöä, jotka olivat joutuneet ihmiskauppaan viittavan hyväksikäytön kohteeksi Suomessa.

He olivat joutuneet Suomessa pakkotyöhön tai hyväksikäytetyksi

prostituutiossa.

Kaikissa tapauksissa henkilö oli alun perin saapunut Suomeen lainmukaisesti. Tyypillisesti Suomeen on jääty ilman oleskeluoikeutta oleskeluluvan tai viisumin umpeuduttua tai kun kansainvälistä suojelua koskeva hakemus ei ole menestynyt.

Valtaosa Suomessa hyväksikäytetyistä uusista asiakkaista oli Suomessa laillisesti joko oleskeluluvan, viisumin tai kansalaisuuden perusteella. Suomessa hyväksikäytetyksi joutui myös 11 turvapaikanhakijaa.

Suomen ulkopuolella hyväksikäytetyt uudet asiakkaat olivat pääsääntöisesti saapuneet Suomeen turvapaikanhakijoina.

Lähes tuhat asiakasta

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakkaana oli 30.6.2021 yhteensä 992 henkilöä. Heistä 770

on oletettuja tai tunnistettuja ihmiskaupan uhreja ja 222 heidän alaikäisiä lapsiaan.

Valtaosa auttamisjärjestelmän asiakkaista on joutunut pakkotyöhön liittyvän ihmiskaupan uhriksi (320 henkilöä). naisia ja tyttöjä asiakkaista on 58 prosenttia, miehiä ja poikia 42 prosenttia. He edustavat 63 eri kansalaisuutta. Mukana on myös henkilöitä, joilla ei ole kansalaisuutta tai heidän kansalaisuutensa ei ole tiedossa.

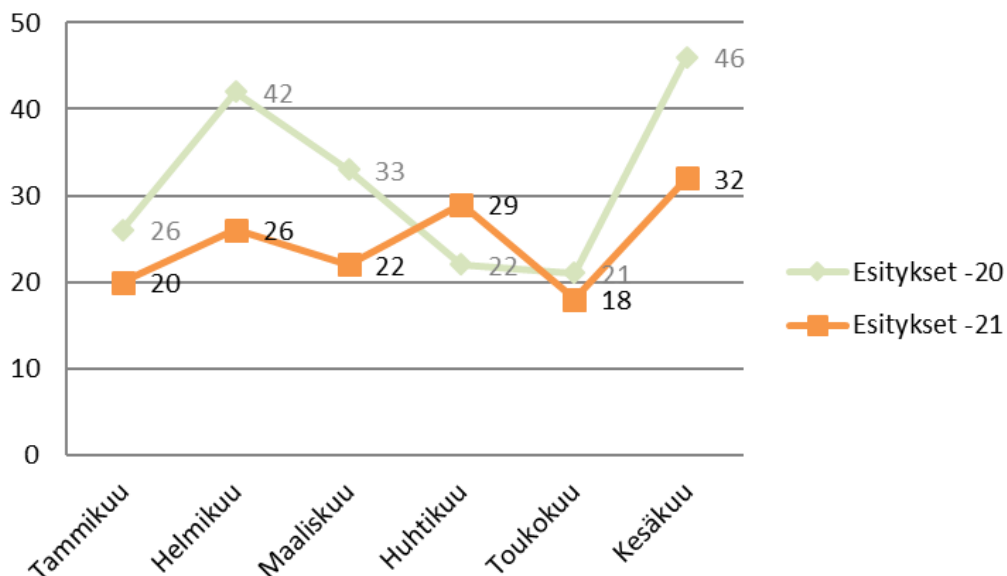
Asiakkaista 37 on Suomen kansalaisia.

Asiakkaista 64 on otettu auttamisjärjestelmän asiakkaaksi heidän ollessaan alaikäisiä. 30.6.2021 alaikäisiä asiakkaita on 21.

Seuraavilla sivuilla esitetyt tilastot kertovat auttamisjärjestelmään esitetyistä ja asiakkaaksi otetuista henkilöistä.

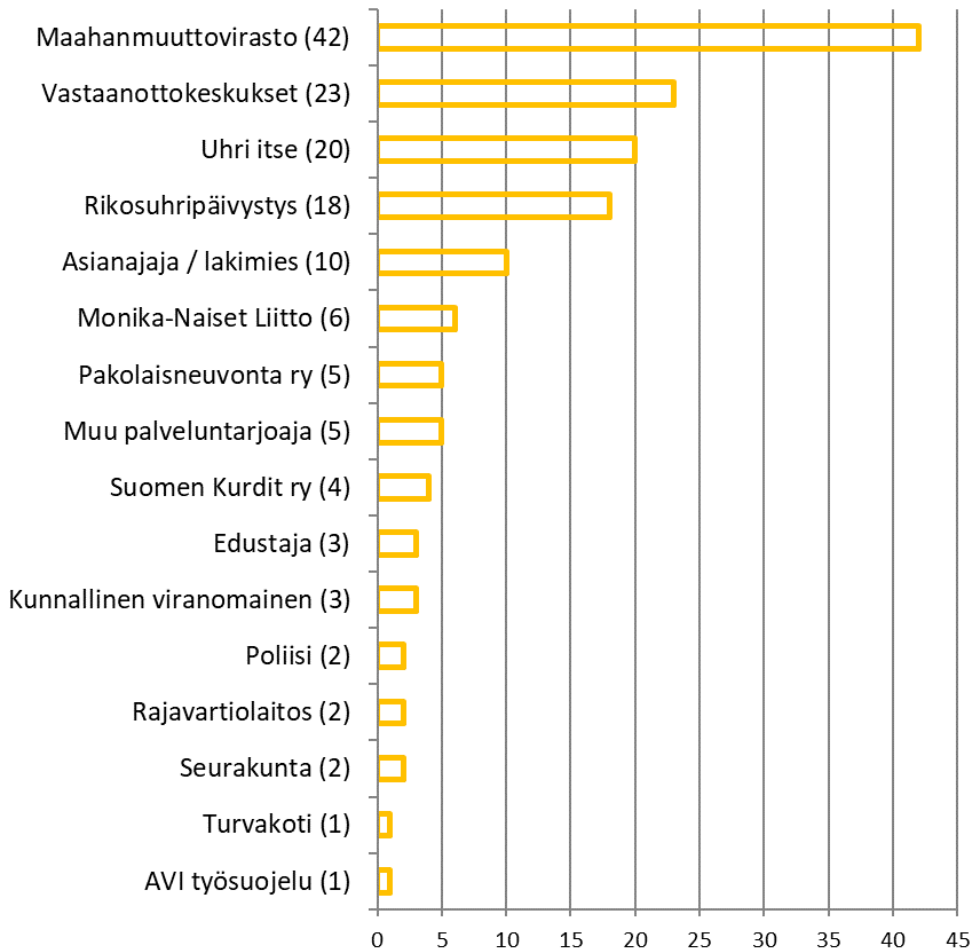
HAKEMUKSET JA Uudet asiakkaat tilastoina 1.1.—30.6.2021

Esitykset alkuvuonna 2021

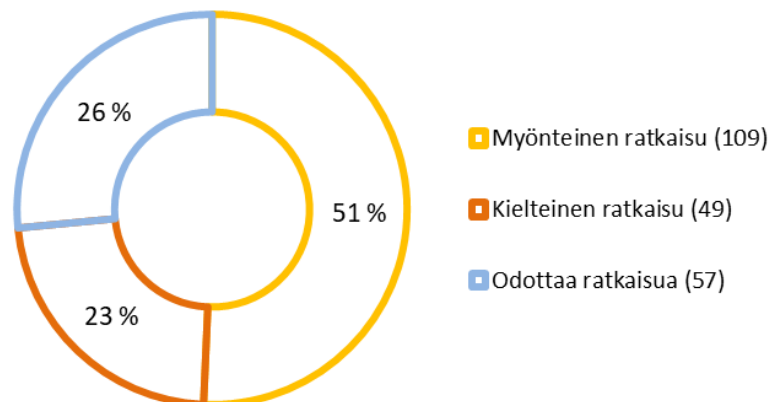
Hakemusten eli esitysten määrä alkuvuodesta 2021 oli noin 16 % pienempi kuin vastaavaan aikaan edellisvuonna. Esityksiä auttamisjärjestelmään ottamiseksi vastaanotettiin 147. Edellisvuonna luku oli 176.

He ohjasivat mahdollisia ihmiskaupan uhreja auttamisjärjestelmään alkuvuonna 2021 (esityksiä 147)

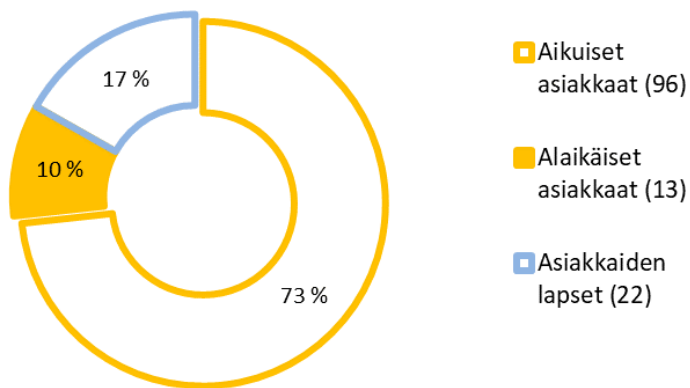

Suomen ulkopuolella ihmiskaupan uhriksi joutuneen henkilön ohjasi auttamisjärjestelmään useimmin Maahanmuuttovirasto. Suomessa hyväksikäytetty taas hakeutui usein palveluihin itse tai Rikosuhripäivystyksen ohjaamana. Myös oikeusavustajat tunnistivat Suomessa hyväksikäytettyjä.

Auttamisjärjestelmään ottamisesta tehdyt päätökset alkuvuonna 2021 (158 päätöstä)

Uudet asiakkaat (109 + 22)

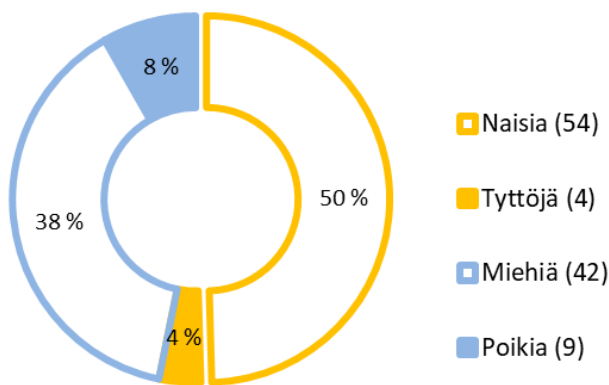

Uusista asiakkaista 13 oli alaikäisiä. Yleisimmin auttamisjärjestelmään otettu henkilö oli nuori aikuinen.

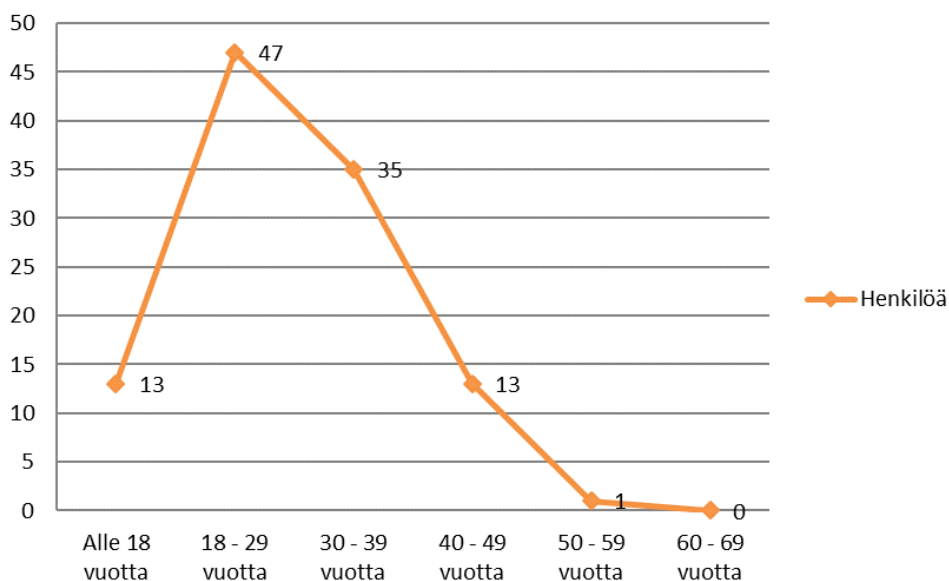
Turvapaikanhakijataustaisia uusista asiakkaista oli 65 henkilöä. Heistä valtaosa oli joutunut ihmiskauppan kohteeksi Suomen ulkopuolella. Suomessa turvapaikanhakijataustaiset henkilöt olivat yleisimmin joutuneet joko pakkoavioliittoon tai pakkotyöhön viittaviin olosuhteisiin. Turvapaikanhakijanaisen kohdalla pakkoavioliitto oli tavallisesti alkanut kotimaassa ja jatkunut perheen saavuttua Suomeen.

Uudet asiakkaat edustavat 30 eri kansalaisuutta. Suurimmat kansalaisuusryhmät olivat Irak, Afganistan, Somalia ja Suomi.

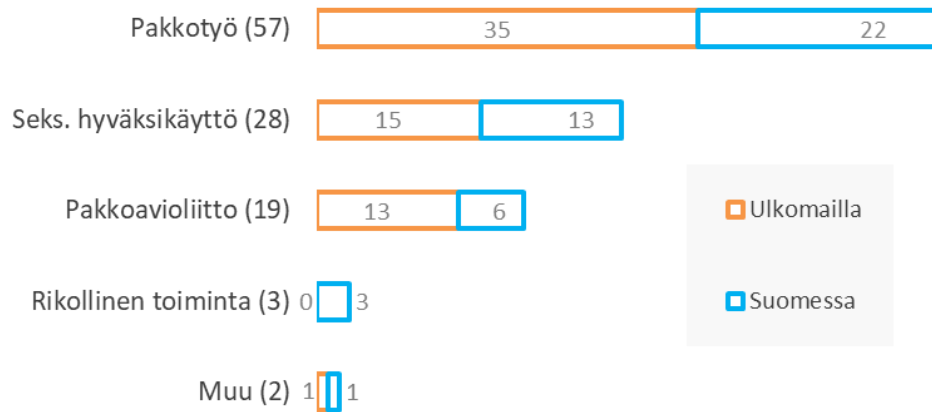
Uudet asiakkaat: sukupuolijakauma (109)

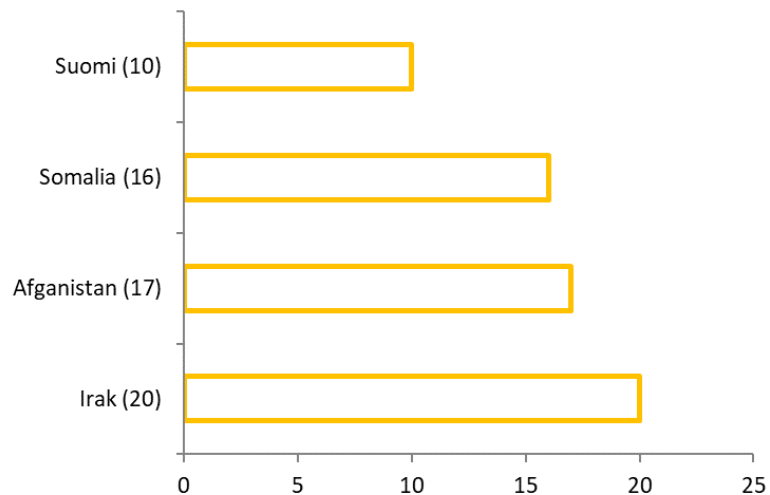
Uusien asiakkaiden ikäjakauma (109)

Hyväksikäyttötarkoitus tapahtumapaikan mukaan (109)

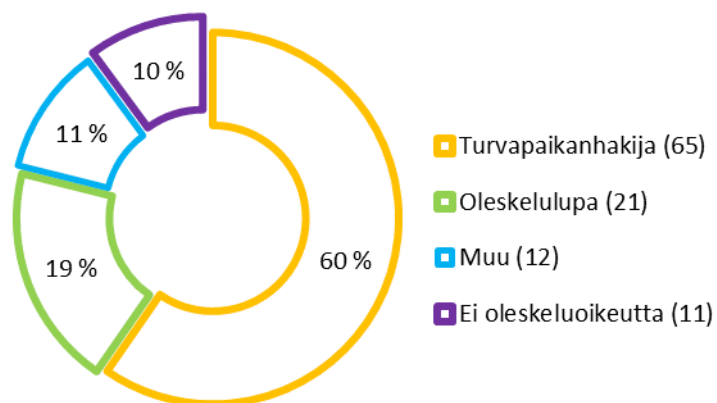

Yleisimmät kansalaisuudet*: uudet asiakkaat (109)

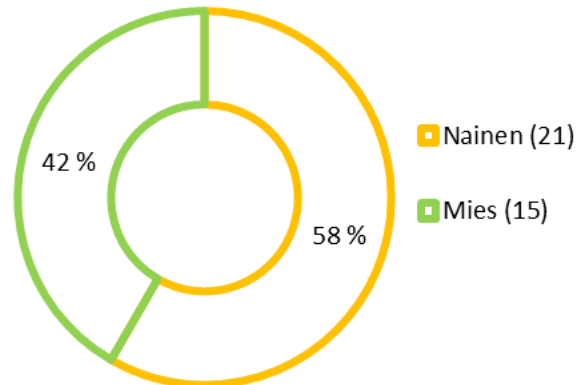
Auttamisjärjestelmän uudet asiakkaat edustavat 30 eri kansalaisuutta. Taulukossa näkyvät ne kansalaisuusryhmät, joita edustaa viisi tai useampi asiakasta.

Oleskelustatus: uudet asiakkaat (109)

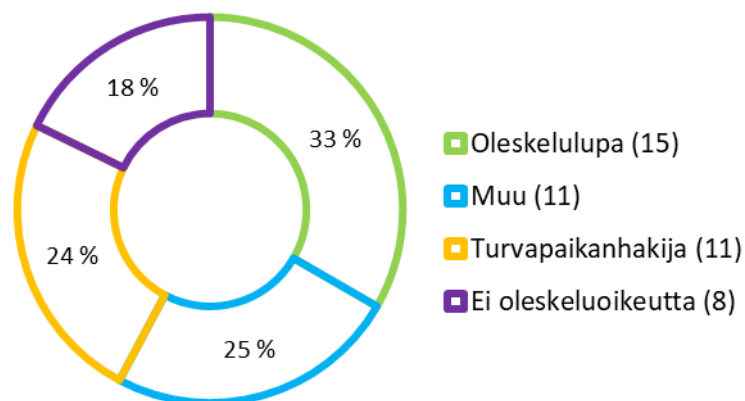

SUOMESSA HYVÄSIKÄYTETYT UUDET ASIAKKAAT

Suomessa hyväksikäytetyt: sukupuolijakauma (45)

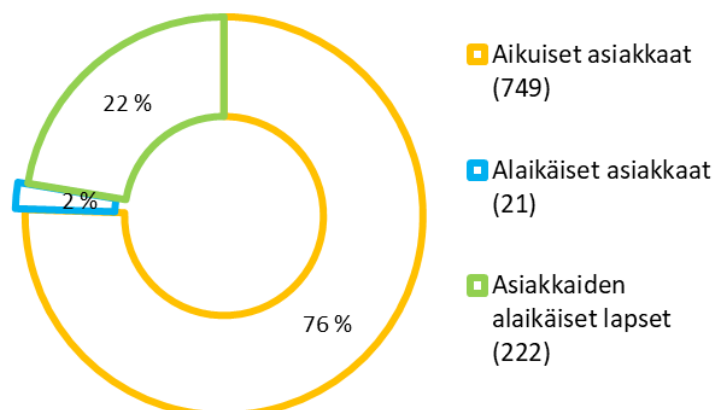

Suomessa hyväksikäytetyt: oleskelustatus (45)

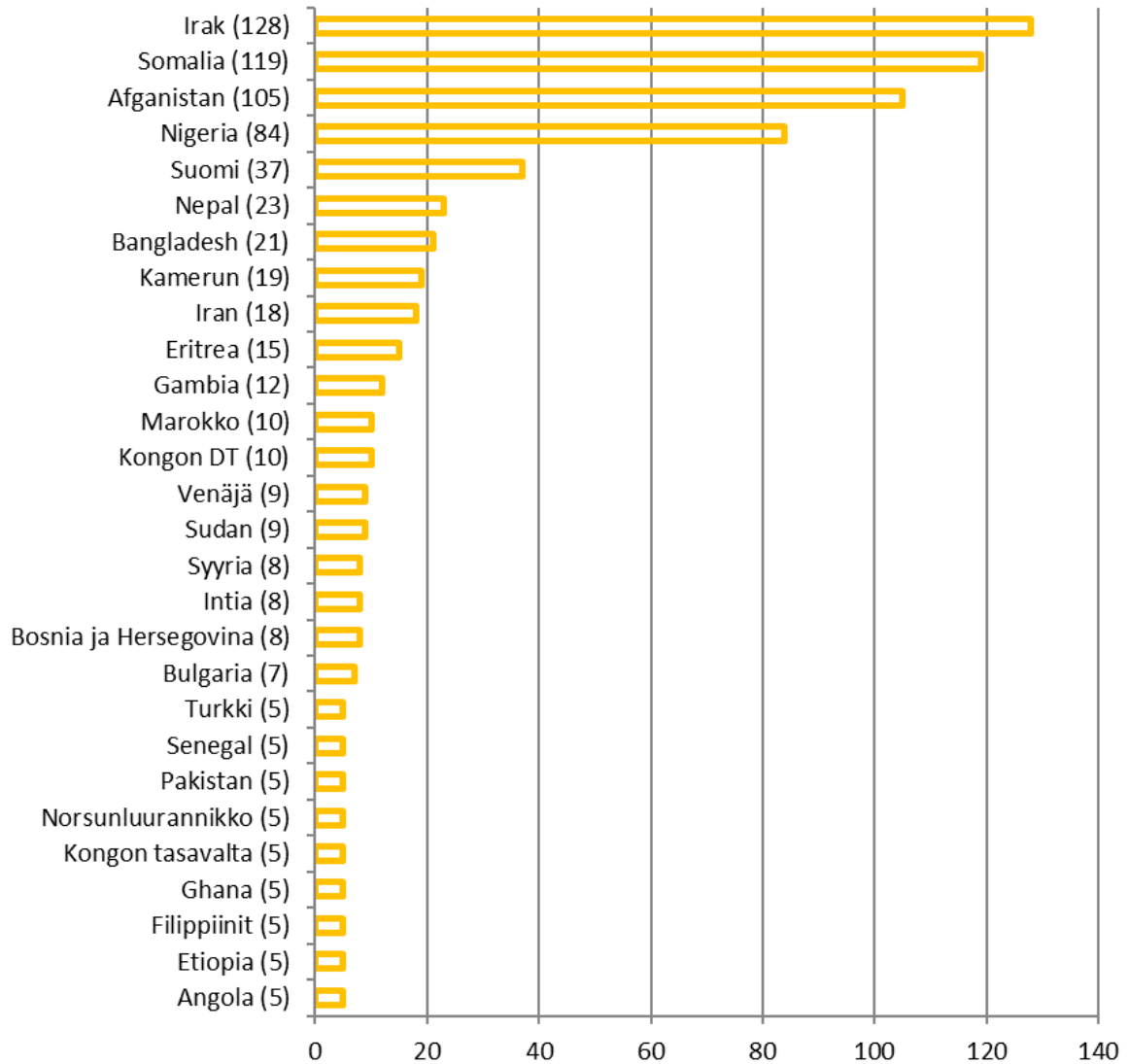

KAIKKI IHMISKAUPAN UHRIEN AUTTAMISJÄRJESTELMÄN ASIAKKAAT 30.6.2021

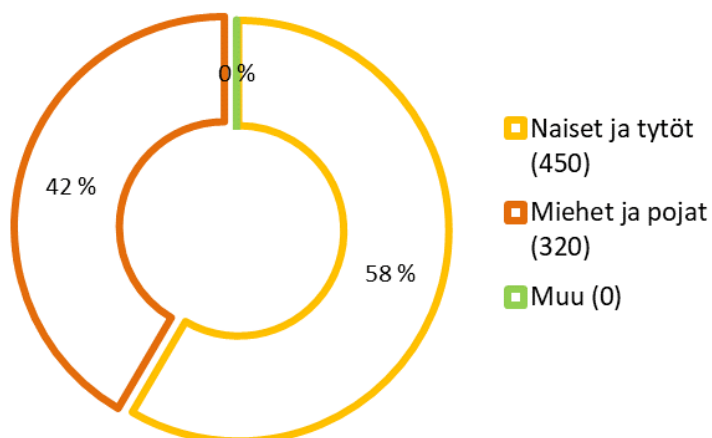
30.6.2021 auttamisjärjestelmän palveluiden piirissä olevat henkilöt (992)

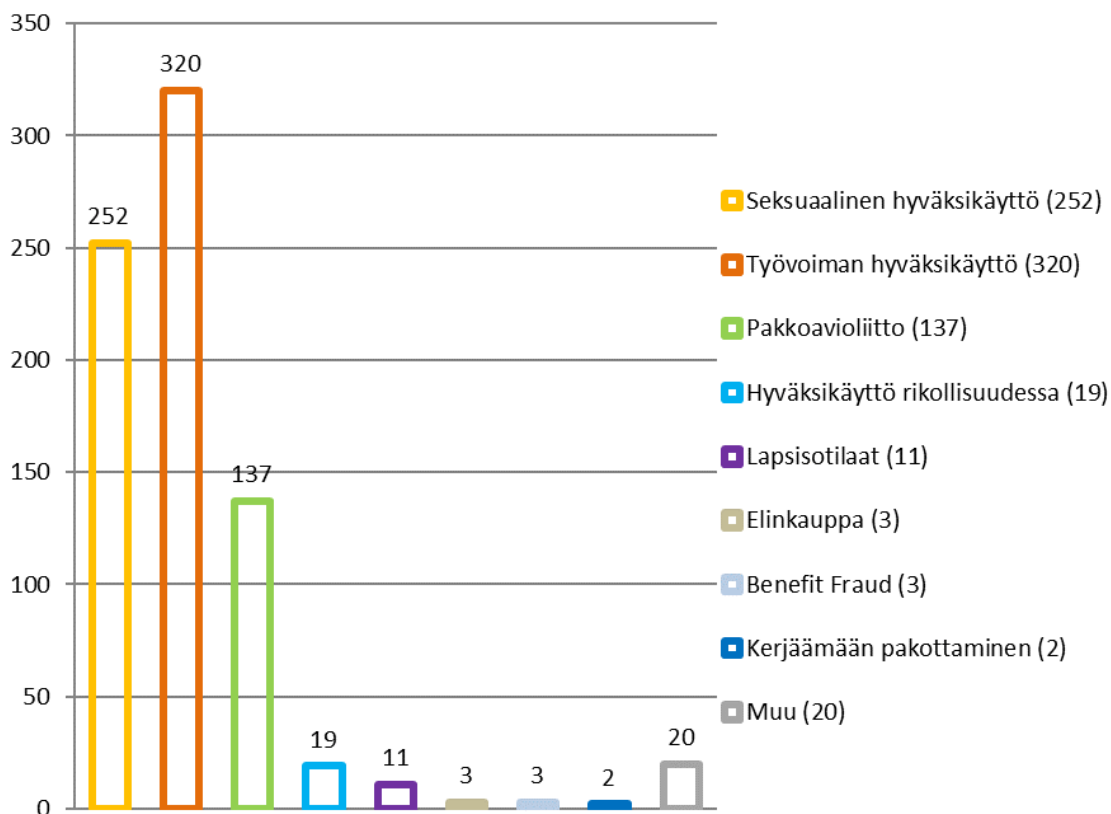
Yleisimmät kansalaisuudet: kaikki asiakkaat (770)

Sukupuolijakauma: kaikki asiakkaat (770)

Hyväksikäyttötarkoitus: kaikki asiakkaat (770)

Lisäksi asiakkuudessa on kolme henkilöä, jotka toimivat todistajana ihmiskaupparikokseen liittyvässä rikosprosessissa.

EI OPPI OJAAN KAADA

Haluatko oppia lisää ihmiskaupasta? Seuraavalla sivulla esittelemme kolme maksutonta koulutusta, jotka ovat avoimia kaikille.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän tiimi on jatkuvasti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa erilaisia ihmiskauppaan liittyviä koulutuksia. Koulutukset on tavallisesti suunnattu viranomaisille tai ihmiskaupan vastaista työtä tekeväille verkostolle.

Nämä kolme nettipohjaista koulutusta sopivat kuitenkin kenelle tahansa. Maksuttomia koulutuksia pääset seuraamaan netissä omaan tahtiin, ja voit katsoa niistä vain osan tai syventyä ihmiskaupan kiemuroihin kahden opintopisteen verran.

Lisätietoa näistä ja tulevista koulutuksista saat auttamisjärjestelmältä.

Tehokkaita opiskeluhetkiä, toivottaa auttamisjärjestelmän tiimi!

Ihmiskaupan tunnistaminen turvallisuus- ja rikosseuraamusalalla

Missä? Kaikille avoin AMK-kurssi aukeaa Laurea AMK:n sivuilla syksyllä 2021. laurea.fi

Kesto: 5 moduulia, 2 op

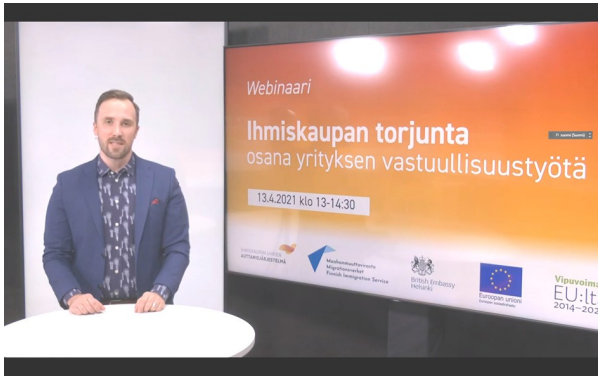
Turvallisuus- ja rikosseuraamusalan opiskelijoille ja ammattilaisille suunnattu MOOC (Massive Open Online Course) on avoin ja maksuton kaikille, jotka haluavat syventää tietouttaan ihmiskaupasta—tai saada ainakin alkeet haltuun

Kurssi on tarjolla sekä suomeksi että englanniksi.

Kurssi sisältää moduulit 1. Ihmiskauppa ilmiönä, 2. Ihmiskaupan muodot, 3. Ihmiskaupan uhrin tunnistaminen ja kohtaaminen sekä 4. Ihmiskaupan uhrien ohjaus- ja palvelujärjestelmä. Viides moduuli sisältää syventävää kirjallista materiaalia.

Luennoitsijana toimii ylitarkastaja **Terhi Tafari** (LLM).

Ihmiskaupan torjunta osana yrityksen vastuullisuustyötä

Missä? YouTube

Kesto: 1 h 30 min

Ihmiskaupan torjunta osana yrityksen vastuullisuustyötä -webinaarissa neljä vastuullisuus- ja HR-alan asiantuntijaa Suomesta ja Britanniasta kertoo yritysten mahdollisuuksista torjua ihmiskauppaa eri toimialoilla.

Webinaarissa kuullaan mm. miten ihmiskaupan uhreja on työllistetty sekä Britanniassa että Suomessa, miten teknologiaratkaisuja ja -innovaatioita voidaan hyödyntää ihmiskaupan torjumisessa ja millaisia työkaluja yrityksillä on käytössään ihmiskaupan torjumiseksi ja riskin huomioimiseksi. Webinaarin moderoi **Nikodemus Solander** Hanken Svenska Handelshögskolanista.

Kuvassa projektipäällikkö **Veikko Mäkelä**.

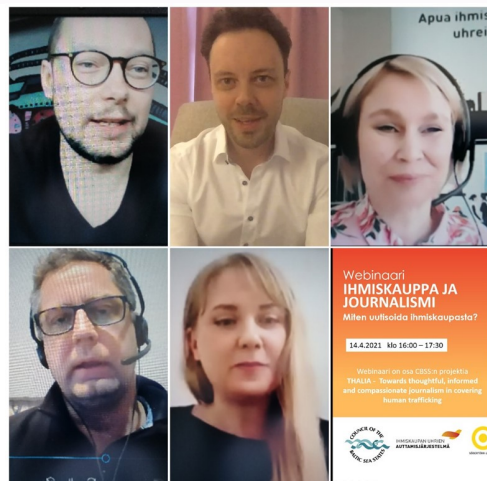
Ihmiskauppa ja journalismi—kuinka uutisoida ihmiskaupasta?

Missä? YouTube

Kesto: 1 h 35 min

Eriyisesti toimittajille ja media-alan opiskelijoille suunnatussa paneelikeskustelussa pohditaan, mitä haittaa ja hyötyä ihmiskaupasta uutisoimisella voidaan saada aikaan. Toimittajat **Paavo Teittinen** (HS) ja **Antti Kuronen** (YLE) kertovat mm. uhrien kohtaamisesta. Uhrin tukijan näkökulmaa keskusteluun tuo Rikosuhripäivystyksen **Pia Marttila**, ja poliisia edustaa rikoskomisario **Pekka Hätönen** (HPL). Paneelin alustaa ja moderoi ylitarkastaja Terhi Tafari (auttamisjärjestelmä).

Linkin paneeliin saa pyynnöstä. Ota yhteyttä: terhi.tafari@migri.fi.

AUTTAMISJÄRJESTELMÄN HENKILÖSTÖ

Auttamisjärjestelmällä on neljä toimipistettä Suomessa

Helsingin toimipisteessä työskentelee sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja ja kaksi ylitarkastajaa.

Lappeenrannan toimipisteessä työskentelee kaksi sosiaaliohjaajaa, terveydenhoitaja, ylitarkastaja, tarkastaja sekä Joutsenon vastaanottokeskuksen johtaja ja apulaisjohtaja.

Tampereen toimipisteessä työskentelee yksi ylitarkastaja ja **Oulun toimipisteessä** yksi sosiaaliohjaaja.

Kesällä 2021 auttamisjärjestelmässä työskentelee kaksi korkeakouluharjoittelijaa, yksi Helsingissä ja yksi Lappeenrannassa.

Sekä ylitarkastajat että sosiaalityön ammattilaiset tekevät liikkuvaa työtä ja matkustavat ympäri Suomea asia-

kasasioissa, kouluttamassa sekä erilaisissa verkostoissa ja tapahtumissa puhumassa ja keskustelemassa ihmiskauppaan liittyvistä ilmiöistä ja asioista. Vaikka työ on ollut huomattavasti vähemmän liikkuvaa koronatilanteen vuoksi, on asiakkaita kuitenkin tavattu koko kevään ja kesän 2021 ajan, molemminpuolinen turvallisuus huomioiden.

Auttamisjärjestelmän tiimiin kuuluu myös IKUT-hankkeen projektipäällikkö sekä projektityöntekijä. Heidän virkapaikkansa on Helsingissä.

Auttamisjärjestelmä toimii asiakastyön lisäksi ihmiskaupan uhrien tunnistamisen ja auttamisen osaamiskeskuksena, sekä osallistuu koulutus- ja konsultatiivisiin toimiin. Näihin tehtäviin osallistuvat kaikki auttamisjärjestelmän työntekijät.

YHTEYSTIEDOT

Lisätietoa antaa:

Ylitarkastaja Terhi Tafari

p. 02954 63 240

(lomalla 26.7.2021 alkaen)

sekä

Apulaisjohtaja Katri Lyijynen

p. 02954 63 223

sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@migri.fi

INFONUMERO 24/7:

029 54 63 177

**IHMISKAUPAN UHRIEN
AUTTAMISJÄRJESTELMÄ**

ihmiskauppa.auttamisjarjestelma@migri.fi

IHMISKAUPPA.FI

@ihmiskauppa

